

Modelování činnosti vojsk s využitím počítače může významným způsobem přispět ke zvýšení úrovně řízení vojsk, zkvalitnit přípravu důstojníků štábů, snížit náklady na výcvik. V ČSA lze vytvořit podmínky pro rozvoj vědních nauk potřebných pro vzdělávání tvůrců modelů i uživatelů. Významnou úlohu mohou sehrát VVŠ a výzkumná pracoviště ČSA. Je nutné věnovat pozornost vytvoření systémů celoživotního vzdělávání důstojníků ČSA pro využívání automatizačních prostředků při řízení činnosti a výcviku vojsk.

Plukovník Ing. Jaroslav Novotný a kolektiv

PRÁVNÍ OCHRANA PROGRAMOVÉHO VYBAVENÍ POČÍTAČŮ

Základní právní rámec všech činností souvisejících s tvorbou, užitím a prodejem programového vybavení počítačů (software) dnes tvoří v Československu - kromě obecně platných právních předpisů - dvě důležité právní normy: autorský zákon a zákon o soukromém podnikání občanů.

Od 1. 6. 1990 nabyla účinnosti novela autorského zákona č. 35/1965 Sb., kterou se programy počítačů hodnotí jako autorské dílo, pokud splňují podmínky kladené na autorská díla československým autorským zákonem. Tímto novým zařízením se Československo přizpůsobilo rozhodujícímu vývoji ve světě. V počítačově vyspělých státech je ochrana autorským právem základní formou ochrany počítačových programů. Autorské právo poskytuje počítačovým programům ochranu absolutní, působící proti všem osobám. **Ke vzniku autorskoprávní ochrany není třeba žádných formalit.** Systém autorskoprávní ochrany je podrobně rozpracován v teorii i v praxi jak v Československu, tak i na mezinárodní úrovni.

Podle československého autorského zákona je ke každému užití autorského díla nutný souhlas autora. Užitím se rozumí zejména zhotovení rozmnoženin autorského díla, šíření, provedení překladu, úpravy a provozování díla. Výjimkami z povinnosti získat souhlas autora jsou případy tzv. volného užití a případy nucených a zákonných licencí. U počítačových programů zahrnují tyto případy rozmnožení nebo úpravy programu nutné pro provoz programu na počítači, pro archivní a zajišťovací účely oprávněným vlastníkem rozmnoženiny, dále užití v rámci osobní potřeby (tzn. nikoli pro komerční účely), v omezené míře pro účely výuky a vzdělávání.

Autor, jehož právo bylo porušeno, může žádat, aby bylo neoprávněné užití zakázáno, aby byly odstraněny pirátské kopie a bylo mu poskytnuto přiměřené zadostiučinění. Dále může autor požadovat náhradu škody, respektive vydání neoprávněného majetkového prospěchu. **Úmyslné a hrubé porušení autorských práv k počítačovým programům je trestným činem (podle § 152 československého trestního zákona), což může být trestáno odnětím svobody až na jeden rok, peněžitým trestem ve výši až 1 000 000 Kčs, nebo propadnutím věci.**

Zde bychom chtěli upozornit zejména příslušné velitele a náčelníky, že zákon naprosto nerozlišuje, zda autorské dílo vzniklo v osobním volnu, či v pracovní době, nerozlišuje ani, zda k jeho vytvoření byl použit soukromý, či služební počítač včetně základního programového vybavení. Tyto okolnosti je možné pouze zohlednit v právech na šíření autorského díla a ve výši autorské odměny, stejně jako případný fakt, že dílo obsahuje skutečnosti tvořící služební nebo státní tajemství. To však musí být obsahem příslušné pracovní nebo autorské smlouvy.

Je však třeba poznamenat, že přijatá novela zůstala svou stručností v půli cesty. I když základní otázka - zda je programové vybavení autorskoprávně chráněno, již byla vyřešena, zůstaly problémy, vycházející ze zvláštností tohoto vybavení, které novela neřeší. Nebylo však bohužel využito příležitosti poučit se ze zkušeností i nejnovějších právních úprav ve vyspělých státech, k nimž tyto státy došly mnohdy mnohou cestou. Tento příspěvek proto sleduje cíl seznámit vojenskou veřejnost se zněním novely autorského zákona, ale zároveň se snaží předejít zmíněným problémům vhodným výkladem. Nová ochrana programového vybavení se totiž nesmí stát brzdou, ale naopak motorem dalšího rozvoje tvůrčí činnosti v oblasti informatiky. Je nutné zdůraznit, že ochrana autorským právem přináší pro praxi programového vybavení počítačů (PVP) zcela nová pravidla, která se musí projevit v celkovém přístupu ke kopírování PVP, k nakládání s ním i v pojetí a textu smluv.

Tím, že bylo PVP zařazeno mezi autorská díla, pro ně platí celý autorský zákon jako pro každé jiné autorské dílo. Příslušní pracovníci budou proto muset znát a používat celé autorské právo a nejen ta ustanovení, v nichž o počítačových programech se výslovně píše. Přesto má výslovná úprava mimořádnou důležitost. Měla by totiž stanovit odchylky od obecného režimu, dané zvláštnostmi. V tomto směru je novela autorského zákona, jak jsem již podotkl, velmi stručná. Výslovná úprava PVP je obsažena pouze v následujících ustanoveních:

● V § 2 odst. 1 je na konci doplněna nová věta tohoto znění: "Za předmět ochrany se považují i programy počítačů, pokud splňují pojmové znaky děl podle tohoto zákona."

● V § 15 se za odst. 3 připojuje nový odst. 4, který zní: "Oprávněný vlastník rozmnoženiny počítačového programu není povinen získat autorovo svolení k pořízení rozmnoženiny nebo úpravy takového programu, potřebuje-li tuto rozmnoženinu nebo úpravu pro vlastní provoz počítače, pro nějž byl tento program získán, k archivním účelům, popřípadě k nahrazení oprávněně získané rozmnoženiny, která byla ztracena, zničena nebo jinak znehodnocena. Za pořízení takové rozmnoženiny není ani povinnost poskytnout autorovi zvláštní odměnu."

V příkladovém výpočtu autorských děl, jak jsme je uvedli, jsou počítačové programy nově zařazeny. Dovětek k tomuto zařazení - "pokud splňují pojmové znaky děl podle tohoto zákona", má podle našeho názoru pouze upozornit na to, že mohou výjimečně být i programy, které nejsou autorským právem chráněny. Toto upozornění je funkční jen vzhledem k tomu, že programové vybavení je zcela novou kategorií autorských děl a osoby z praxe PVP nebyly dosud s autorským právem dostatečně obeznámeny. I bez tohoto dovětku by však počítačové

programy, stejně jako všechna ostatní autorská díla, mohly být chráněny pouze pokud splňují pojmové znaky děl - podmínky stanovené autorským zákonem.

Které programy tyto podmínky nesplňují? Odpověď na tuto otázku je zřejmá z chápání podmínky individuality u počítačových programů. Je to věc pravděpodobnosti, že stejný program bude vytvořen i někým jiným, nezávisle na původci. Na okraj poznamenáváme, že absolutní individualita z hlediska statistiky není ani u uměleckých děl nejvyšší hodnoty (jde o kombinaci omezeného počtu prvků). Individualita díla je tedy vždy do jisté míry zavádějící. Podmínka individuality tedy znamená určení jejího stupně, požadovaného pro ochranu děl autorským právem, nebo také výše pravděpodobnosti, že dojde k nezávislému vytvoření stejného díla jinou osobou.

Podle vyjádření většiny tuzemských i zahraničních programátorů je u běžných programů tato pravděpodobnost velmi nízká a je srovnatelná s jinými autorskými díly (např. architektonickými, TV pořady, novinovými články aj.). Proto považujeme za nevhodné i neodůvodněné přiznávat autorskoprávní ochranu jen výjimečným počítačovým programům. Tento názor sdílí i právní praxe v naprosté většině států. Výjimkou je pouze SRN, kde je požadován vysoký stupeň individuality PVP, tedy autorskoprávně je chráněno jen asi 10 % programů. Pojetí SRN je však předmětem ostré kritiky v SRN i v zahraničí, prokazatelně vede k zaostávání obchodu s tímto zbožím v SRN vzhledem k nedostatečné ochraně. Na druhé straně v některých státech, např. ve Velké Británii, je individualita chápána příliš volně. Autorským právem jsou chráněny všechny programy, pokud se neprokáže, že byly okopírovány, tedy i zcela rutinní programy. Také toto pojetí je často kritizováno, neboť může vést k vytváření nežádoucích monopolů.

Nejvýhodnější se z hlediska praxe ve většině zemí jeví střední cesta, kterou se vydalo i ČSFR. Ochranu požívají všechny programy vytvořené tvůrčí prací, tj. většina programů, aniž by bylo třeba předem tuto skutečnost prokazovat např. znaleckým posudkem. Nechráněné by měly být standardní a rutinní programy s co nejmenší originalitou. Autorskoprávně nemohou být dále chráněny pouhé myšlenky, algoritmy, metody a matematické vztahy, obsažené v programech, jak je zřejmé z předchozích výkladů.

Ochranu autorským právem požívá program jako celek. Je však možné, že obsahuje i samostatné části, které jsou potom také nezávisle chráněné. Jde např. o tzv. "komunikaci" ("look and feel"). Autorskoprávně je chráněno i dílo vytvořené pomocí počítače (tzv. "computer generated works" - počítačová hudba, design, ale i jiný program). Individualita je zde spatřována v individuálních podmínkách zadání a výběru z nabízených možností. Autorem takových děl je fyzická osoba, která způsobila pomocí počítače vznik díla, nikoli autor pomocného programového vybavení počítače.

Ve výčtu ochranných děl v novele autorského zákona není uvedena databáze. Přesto je možné ji dle našeho názoru chránit. Její řídicí program je chráněn stejně jako ostatní počítačové programy. Její systematické vnitřní členění sloužící k třídění a ukládání informací může být chráněno jako dílo souborné (§ 4 autorského zákona), splňuje-li zmiňovanou podmínku individuality. Autorskoprávně chráněny mohou být i jednotlivé informace této databáze, pokud jsou samy autorskými díly (např. databáze odborné literatury).

Autorským dílem byly již před novelou překlady textů komunikace do jiného národního jazyka. Po výslovném zařazení počítačových programů mezi autorská díla se ochrana překladu vztahuje podle našeho názoru i na překlady programů do jiného programovacího jazyka, operačního systému nebo kódu, i když novela tuto otázku výslovně neřeší. Překlad

však opět musí splňovat podmínky individuality, což není splněno u překladů pořízených automatickými překladači.

Autorským právem jsou chráněny také projekty automatizovaných systémů, operátorské a uživatelské příručky aj., pokud splňují pojmové znaky individuality.

Všechny PVP výrobky je možné vyjádřit ve smyslově vnímatelné formě (např. na obrazovce), a proto jsou chráněny i v okamžiku, kdy jsou převedeny do jiné formy (záznam na disketě).

Autor PVP má výlučná práva každého autora, stanovená autorským zákonem. Jsou to jednak práva osobní - právo na autorství k dílu, na určení díla ke zveřejnění, na integritu (nedotknutelnost) a na přístup k dílům, která jsou nepřevoditelná a nelze se jich vzdát.

Pro praxi jsou ale nejdůležitější práva na materiální zhodnocení díla: právo s dílem nakládat, na autorskou odměnu a na slušné vypořádání. Zvlášť významné je výlučné právo autora s dílem nakládat, které zahrnuje výlučné právo udílet souhlas k jeho užití dalším osobám. Porušením autorského práva by tedy např. bylo, kdyby oprávněný vlastník kopie PVP používal toto PVP bez souhlasu autora na více počítačích např. v rámci počítačové sítě, neboť k tomu je nutné pořízení dalších kopií.

Návrh Směrnice Rady EHS o sjednocování právních úprav ochrany programového vybavení zahrnuje i jeho prohlížení na obrazovce počítače (viewing), uložení v paměti (storage) aj. - tedy činnosti, chápané všeobecně jako součást samotného provozu v počítači. Toto pojetí sleduje silnější ochranu proti počítačovým pirátům, ale současně by mohlo zabránit vývoji konkurenčních programů.

Otázka, zda je u PVP dovoleno provádět „reverse engineering“ (RE), nebo ne, je dnes ve světě velmi aktuální. Tento termín znamená rozbor určitého počítačového programu s cílem využít jeho výsledků ke zlepšení vlastních programů, nebo k tvorbě konkurenčních programů. Na otázku odpovídáme, že RE provádět lze, ale pouze do určité míry. Jak již bylo řečeno, autorské právo nechrání myšlenky, algoritmy nebo principy, ale chrání jejich subjektivní formu vyjádření. Bez souhlasu autora je tedy možné použít např. holý námet díla. Autorské právo neporuší programátor, jenž na základě RE vytvoří program se stejnými funkcemi, jaké má jiný, ale jen pokud nepřevzme nebo nenapodobí tento program nebo jeho části.

Výjimkami z výhradních oprávnění jsou případy tzv. volného užití, k němuž není nutný souhlas autora. Novela AZ rozšířila pro počítačové programy rozsah volného užití (§ 15 autorského zákona) o ustanovení umožňující, aby oprávněný vlastník rozmnoženiny počítačového programu mohl bez souhlasu autora pořizovat archivní, zajišťovací kopie programu a kopie potřebné pro vlastní provoz počítače, pro nějž byl tento program získán. Toto ustanovení vychází vstřícně odůvodněným zájmem uživatelů, a proto ho pokládáme za kladné. Zdůrazňujeme však, že ve smlouvě by se měl účel využití přesně vymezit, aby nemohlo dojít k využití širšímu, než jakému byl program získán (např. v počítačových sítích).

Na PVP se však vztahují i další případy volného použití podle autorského zákona, které účinek jeho právní ochrany oslabují. Jde o tyto případy:

- Zhotovení rozmnoženiny nebo napodobeniny uveřejněného díla pro osobní potřebu.
- Zařazení do díla vědeckého, kritického v míře potřebné k vysvětlení textu, do učebnic, či učebních pomůcek v odůvodněném rozsahu částí vydaných děl, drobných vydaných děl celých, rozmnoženin, či napodobenin děl, jejich částí, je-li uveden autor i pramen.
- Užití vydaného díla v samostatné přednášce výlučně k účelům vyučovacím nebo vzdělávacím, je-li uveden autor i dílo.

Autorské smlouvy

Základním zájmem nejen objednatele, ale i autora programu je, aby zadání bylo co nejurčitější a nejkonkrétnější, a to pokud jde o lhůtu, v níž je třeba program vytvořit, formu, individualizaci PVP i účel. Čím obecnější a stručnější bude zadání, tím větší bude riziko objednatele, že získá program, který bude vyhovovat textu smlouvy, nikoli však účelu, který objednatel sleduje. Východiskem pro stanovení požadavků na formu programu musí být samozřejmě počítačové vybavení, které objednatel má. Pokud by účastníci neurčili smluvně termín, v němž má být program odevzdán a nedohodli se na něm ani v dodatku ke smlouvě, požádal by o určení termínu objednatel soud, který by jej stanovil s přihlédnutím k okolnostem daného případu. Nelze zapomínat, že nárok na odměnu vznikne již odevzdáním díla, nikoli snad až když se program v praxi osvědčí, pokud to ovšem nebylo ve smlouvě výslovně stanoveno jinak.

V minulosti bylo účelné, aby smlouva obsahovala výslovný souhlas autora s drobnými změnami a úpravami, které se ukáží při užívání programu jako nutné, či vhodné. Po 1. 6. 1990 to již není nezbytné, protože toto oprávnění dává uživateli přímo zákon. V zahraniční ani tuzemské praxi však tento nedostatek nečinil potíže, drobné úpravy se považovaly za mlčky autorem schválené, neboť nutnost úprav je dána povahou programu.

Zjistí-li objednatel, že program je vadný (nemůže být použit k účelu, který je definován ve smlouvě), pak je třeba rozlišovat, zda jde o vady odstranitelné, či nikoli. U odstranitelných vad musí poskytnout autorovi programu přiměřenou lhůtu na jejich odstranění. Nejsou-li odstraněny ani během této lhůty, může od smlouvy odstoupit. U neodstranitelných vad tak může učinit ihned.

Spolu s individualizací díla, uvedením účelu smlouvy a výslovným souhlasem autora, aby program byl použit pro uvedený účel, je podstatnou náležitostí smlouvy o vytvoření programu také stanovení autorské odměny. Všeobecně platí, že výše odměny za tvůrčí práci se v autorskoprávní oblasti řídí dohodou mezi autorem a objednatelem (šířitelem, uživatelem), pokud ministerstvo kultury neupraví sazby vyhláškou. Pro oblast počítačových programů nebyla taková vyhláška vydána a ani se s ní v současné době nepočítá. Žádné jiné zařízení není oprávněno sazby odměn, či ceny programů stanovit, mají-li charakter autorského díla. Autor i uživatel jsou při své dohodě usměrněni pouze obecným výkladovým pravidlem obsaženým v § 13 autorského zákona, podle něhož výše odměny autora se řídí podle hodnoty programu, jeho významu pro společnost. Nikoli tedy podle jeho pracnosti, rozsahu, formy, osoby autora, početnosti spolaautorského kolektivu, nikoli podle osoby, či organizace uživatele a jeho významu atd. Uvedené okolnosti však mnohou mít v praxi pomocný význam. Podle zkušeností jiných států lze předpokládat, že časem se ustálí trh počítačových programů s cenami, které účastníkům pomohou při rozhodování.

Jako praktické se jeví, aby objednatel přímo ve smlouvě určil pracovníka, který bude během vytváření programu s autorem v osobním styku a jenž za objednatele program převezme. Zvláště u náročných programů je zvykem, že objednatel poskytne autorovi při zahájení práce, případně při ní, zálohu na autorskou odměnu.

Na závěr - spíše jen pro zajímavost - je třeba poznamenat, že podle čs. autorského zákona je smlouva o vytvoření díla pro objednatele smlouvou opravňující, nikoli zavazující, což znamená, že objednatel, který program převzal, je sice povinen zaplatit autorskou odměnu, není však povinen program použít. Autor nemůže skutečné užívání programu vynutit, a to ani

soudní cestou. Již proto je nezbytné smlouvu o vytvoření programu důsledně odlišovat od smlouvy o šíření programu a od smlouvy o užití programu.

Typ smlouvy o udělení souhlasu k užití programového vybavení počítačů není výslovně a podrobně upraven zákonem. Je však poměrně častý. Smlouva předpokládá, že pro PVP se může najít další použití. Autor ho poskytuje uživateli a současně mu dává souhlas k jeho užití, pro což není předepsána písemná forma, postačí tedy i ústní dohoda o předmětu, účelu smlouvy a o autorské odměně. Je možné uzavření dohody konkludentním jednáním, když autor poskytne program a převezme odměnu, aniž by výslovně jednal. Nicméně praxe ukazuje, že písemná forma je i v tomto případě v zájmu autora. Je v zájmu autora, aby program byl písemně individualizován, účel jeho užití popsán, uvedena dohodnutá odměna a navázán na ni výslovný souhlas autora programu k užití. V praxi neustále budí rozpaky situace, kdy autor uděluje souhlas opakovaně dalším uživatelům a tentýž program (beze změn nebo s nevelkými změnami) jakoby opětovně "prodává" různým uživatelům. To je ovšem situace zcela typická a žádoucí nejen pro oblast autorského práva, ale pro celou sféru práv k nehmotným statkům. Zájem o nehmotný statek (dílo a v daném případě počítačový program, ale stejně tak třeba vynález) svědčí o tom, že je schopen sloužit společnosti opakovaně. Autorovi programu patří odměna za každé užití a právem při udělování souhlasu k užití téhož programu žádá opakovaně odměnu. Žádný nabyvatel programu se nestává jeho autorem a nemůže si počínat jako jeho výlučný vlastník, což je podstatný právní rozdíl proti počítačovému vybavení. Podobně je třeba přísně rozlišovat převod PVP jako souboru písemností, či nosičů informací (např. disket, pásky ap.) a udělení souhlasu k užití programu jako převod nehmotného práva, kterým se toto právo nevyčerpává, ale zůstává dále u autora.

Závažnou náležitostí smlouvy je ustanovení, kterým autor programu dovoluje (nebo naopak zakazuje) uživateli, aby získaný souhlas k užití programu převedl na další uživatele. Pokud výslovná dohoda o této otázce chybí, platí v souladu s ustanovením § 19 odst. 2 autorského zákona zásada, že nabyvatel platně převést získané oprávnění nesmí. Opět se ukazuje, že písemná smlouva má pro autora důležitý význam důkazní i hmotné právní.

Udělení souhlasu k užití PVP může jeho autor omezit věcně, územně i časově. Obecně platí, že čím širší je vymezení souhlasu k užití, tím vyšší má být poskytovaná autorská odměna.

Zaváže-li se autor kromě toho, že po určitý čas případně pro určité území neudělí nikomu jinému souhlas k užití programu, který je předmětem smlouvy, mluvíme o výlučném (exkluzivním) právu k užití. Tato skutečnost se má přirozeně odrazit ve vyšší autorské odměně. Běžné je však spíše nevýlučné udělování souhlasu k užití, což umožňuje autorovi, aby na stejném území, v téže době uděloval souhlas k užití téhož programu dalším uživatelům, samozřejmě v každém případě opět za další přiměřenou odměnu, kterou s uživatelem dohodne.

Porušil-li by autor PVP svůj závazek z výlučné smlouvy a udělil souhlas k užití dalšímu uživateli, odpovídal by smluvnímu partnerovi jednak podle smlouvy (dohodnutou smluvní pokutou, případně jinak dle smlouvy), kromě toho obecně by proti němu nabyvatel mohl uplatnit nárok na náhradu škody.

Pro smlouvu o šíření programového vybavení platí jak povinnost písemné formy, tak poměrně podrobná zákonná úprava o obsahu smlouvy. Písemná forma musí být dodržena pod sankcí neplatnosti (§ 22 odst. 4 aut. zákona), obsah upravují ustanovení § 22 a 23 aut. zákona. V tuzemské praxi, která je teprve v počátcích, je tento typ poměrně častý. Vyskytuje

se s dohodou o užívání programu pro potřebu nabyvatele. Kromě toho uživatel za odměnu program rozmnožuje, nabízí, propaguje a zprostředkovává jeho užití u dalších uživatelů.

Způsob a rozsah šíření, časové vymezení tohoto šíření a určení doby, na kterou je smlouva sjednána, jsou podstatnými náležitostmi, které musí obsahovat, včetně dohody o autorské odměně a závazek šířitele, že šíření PVP uskuteční na svůj účet. Opačná dohoda, že šíření, ať už přímo či nepřímo, bude vykonáno na účet autora, by byla nezákonná a pokud by bylo možné tuto část smlouvy oddělit od ostatního obsahu dané smlouvy, byla by neplatná tato její část. Proto by se autor takové smlouvy mohl úspěšně domáhat toho, aby šířitel snášel ze svého, bez nároku na náhradu a bez započtení na odměnu, náklady spojené s šířením programového vybavení počítačů.

Nebylo-li možné tuto část smlouvy oddělit od ostatního obsahu, byla by neplatná celá smlouva.

Smlouva o šíření programu obsahuje též termín a podmínky, kdy a jak autor odevzdá program šířiteli, aby dílo mohlo být šířeno dohodnutým způsobem. Nedodrží-li autor podmínky a neodevzdá-li je šířiteli včas, nedodrží-li ani dostatečnou lhůtu, může šířitel od smlouvy odstoupit. V důsledku toho může např. žádat zpět poskytnutou zálohu. Ani dodatečnou lhůtu nemusí však poskytnout, ale ihned může odstoupit, pokud je to ve smlouvě výslovně dohodnuto nebo pokud z povahy věci vyplývá, že šířitel nemůže mít zájem na opožděném převzetí programu.

Naopak autor může odstoupit od smlouvy, pokud šířitel neuskuteční šíření ve sjednané lhůtě. Nárok na odměnu zůstává autorovi v takovém případě zachován, ač k šíření nedošlo. Autor může potom uzavřít smlouvu o šíření programu s jiným šířitelem za další odměnu.

K odměně za šíření díla je třeba poznamenat, že zákon sice nevylučuje, aby odměna i v tomto případě byla určena pevnou částkou, pokud tato částka odpovídá hodnotě PVP a jeho společenskému významu, odpovídající a společensky žádoucí se však jeví, aby výše odměny závisela na rozsahu šíření, např. podle výsledků.

Do účinnosti novely 1. 6. 1991 ještě platilo ustanovení § 22 odst. 1 aut. zákona, podle něhož každá hromadná smlouva o šíření díla vyžaduje ke své platnosti schválení ministerstvem kultury. Novela toto ustanovení ruší, takže smlouvy se stávají účinnými, aniž by podléhaly jakékoli registraci, či schválení. K těmto dni odpadá také povinnost autora šířit dílo výlučně prostřednictvím organizací k tomu určených, takže dnes může autor šířit své programy sám přímo, bez jakéhokoli zprostředkování, a to i ve vztahu k zahraničí. Musí ovšem plně dodržovat platné devizové předpisy.

Nicméně je třeba upozornit, že problematika má mnohá úskalí, která povedou autory PVP k tomu, že ve vlastním zájmu, aniž by k tomu byli formálně nuceni zákonem, budou kvalifikovanou pomoc specializovaných organizací, např. Softwarového oddělení DILIA, vyhledávat.

Domnívám se, že je závěrem nezbytné uvést, že mnohé uzavírané smlouvy mají smíšený charakter, zahrnují např. současně dohodu o vytvoření PVP, souhlas s jeho užitím v provozu objednatel a kromě toho i dohodu, podle níž bude objednatel program šířit na určitém území, či v určitém odvětví atd.

V takových případech je nutné při uzavírání smluv dodržovat souhrn požadavků platných pro jednotlivé smluvní typy. Úsilí věnované přípravě textu a jeho konzultaci se oběma smluvními stranami bohatě vyplatí, stejně jako pomoc odborné organizace.

